

Ett nytt gemensamt hem för informationen om den byggda miljön

Den byggda miljön är livets scen. Det finns mycket information om den byggda miljön som är viktig för hela samhället och som fastighetsägarna, de boende, näringslivet, forskarna och beslutsfattarna behöver. Med hjälp av denna information kan man bygga upp en fungerande, hälsosam och klimatsmart livsmiljö.

Vad?

En grund för bättre information och smidigare tillgång till den

I informationshanteringen inom den byggda miljön pågår en förändring där informationen om områdesanvändningen och byggandet blir mer tillgänglig och får en enhetlig form. Den nya verksamhetsmodellen baserar sig på gemensamt överenskomna informationsstrukturer, lagstiftning och att all information ska finnas tillgänglig på en och samma plats. Detta nya hem för informationen är *datasystemet för den byggda miljön*.

Aktuell och interoperabel information underlättar arbetet på många sätt och förbättrar samarbetet mellan myndigheterna. Informationen förmedlas okomplicerat mellan statliga myndigheter och kommuner, och den behöver inte skickas till flera olika ställen. Från lagringen och överföringen av information befrias resurser till annat arbete.

Information som överskrider områdes- och organisationsgränserna fås från hela landet. Med hjälp av nationellt interoperabel information kan man skapa mer exakt statistik och mer exakta prognoser samt följa koldioxidavtrycket från byggandet. Kommuninvånarna får smidigare tillgång till information om planläggning, och deltagandet underlättas. Strömmen av offentlig information avlägsnar flaskhalsar som uppstår i företagets tjänster. Offentliga tjänster utvecklas och nya företag skapas.

Varför?

Tillgången till information och dess tillförlitlighet och informationssäkerhet förbättras

I dagsläget finns informationen om den byggda miljön utspridd hos olika instanser och i olika system. Det är svårt att använda informationen eftersom den är bristande och finns sparad i olika former, och systemen fungerar inte alltid ihop. Det är nödvändigt att skapa ett nytt och mer enhetligt sätt att hantera, använda och dra nytta av informationen om den byggda miljön.

Digitaliseringen förändrar vårt sätt att använda information. Informationen om den byggda miljön innehåller också information som är av kritisk betydelse för säkerheten. Därför kräver digitaliseringen nya spelregler och uppdatering av lagstiftningen. Lagarna om digitalisering av den byggda miljön träder i kraft den 1 januari 2024, då också det nya *datasystemet för den byggda miljön* öppnas för användarna.

Målet med digitaliseringen är inte bara att uppnå kostnadsbesparingar, utan också att erbjuda bättre tjänster åt användarna. Värdet på information som finns tillgänglig i en interoperabel form ökar och dess tillförlitlighet och säkerhet förbättras.

Hur?

Ryhti är en gemensam satsning

Utvecklingen av digitaliseringen av den byggda miljön har redan länge skett på olika håll. Arbetet för att förbättra interoperabiliteten för informationen om den byggda miljön, datasystemet för den byggda miljön och den nya lagstiftningen skapar ramar för och ger fart åt digitaliseringen. Det behövs en bred representation av olika aktörer som medverkar i förändringen för att slutresultatet så ska betjäna användarna så väl som möjligt.

Miljöministeriets och Finlands miljöcentral Ryhti-projekt syftar till att möjliggöra den digitala omställningen. Ryhti-projektet genomförs i samarbete med kommuner, aktörer inom fastighets- och byggbranschen och företag samt centrala ministerier och ämbetsverk. Genom ett nära samarbete förbättrar man informationens och datasystemens kompatibilitet och undviker man överlappande arbete.

Informationen lagras i det nya systemet särskilt i samband med kommunernas planläggning och behandlingen av bygglov. Den digitala förändringen ändrar inte på ansvaret inom informationsproduktionen eller planläggningens och bygglovens roll i verksamheten. *Datasystemet för den byggda miljön* gör inte ändringar i den information som införs i systemet, utan informationsproducenten ansvarar själv för att hålla informationen uppdaterad.

I fortsättningen ska informationen föras in i det riksomfattande datasystemet i en gemensamt definierad maskinläsbar form. Informationen förs in antingen via ett användargränssnitt eller via ett gränssnitt. Målet är att varken den som för in informationen eller kommunen ska få extra arbete, utan att informationsöverföringen ska vara helt eller nästan automatisk. Kommunen kan vid behov också i fortsättningen förvara samma information i sina egna system och dela den till exempel via ett gränssnitt.

Finlands miljöcentral (SYKE) ansvarar för datasystemet. Finlands Kommunförbund, Lantmätarverket och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata är centrala aktörer i främjandet av förändringen. DigiFinland Oy ger kommunerna avgiftsfritt förändringsstöd i införandet av de nya verksamhetssätten.

Fördelarna med förändringen

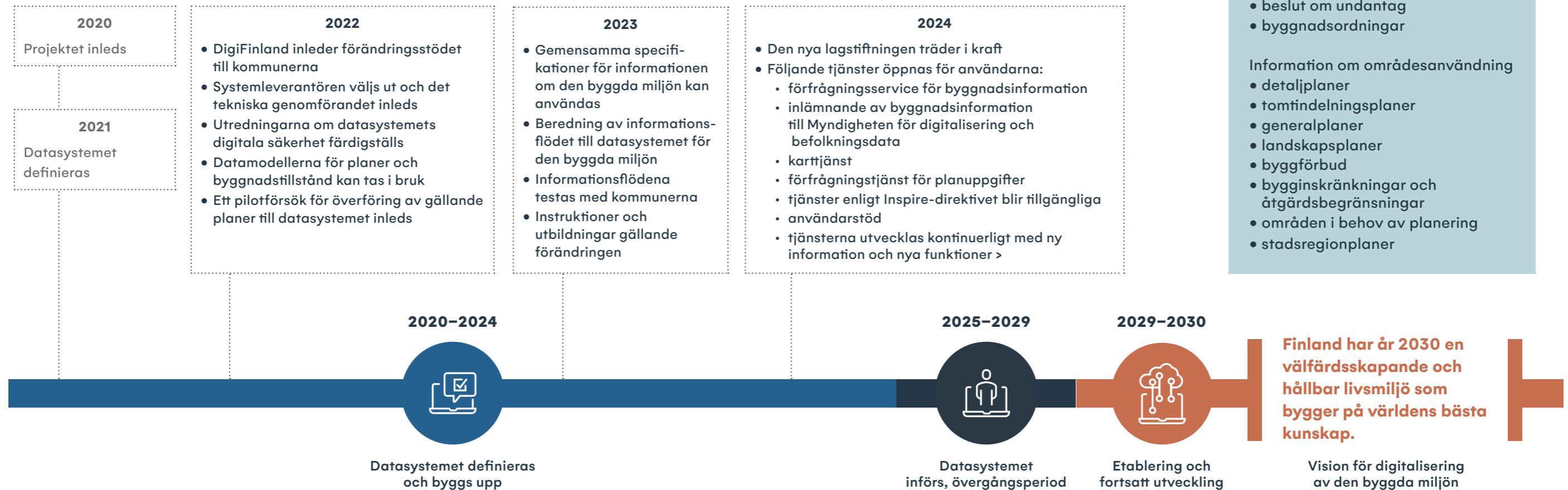
- Informationen är tillgänglig på ett smidigt och säkert sätt och i en enhetlig form.
- Överlappande information om den byggda miljön minskar avsevärt och informationen hålls uppdaterad.
- Informationen är av hög kvalitet och hjälper till att utveckla offentliga tjänster och olika typer av företagsverksamhet.
- Investeringarna i digitaliseringen av informationen om den byggda miljön betalar sig mångfalt tillbaka.

I framtiden finns informationen om den byggda miljön tillgänglig i ett och samma system. Det nya *datasystemet för den byggda miljön* tas i bruk 2024, då även de lagar som gäller datasystemet träder i kraft. Under övergångsperioden 2025–2029 kommer systemet att införas i större utsträckning och nya innehåll kommer att läggas till. Målet är en etablerad digitalisering av information och att förändringen ger upphov till flera fortsatta tillämpningar fram till 2030. Då kommer vi att ha en byggd miljö som skapar välfärd och som baserar sig på världens bästa kunskap.

Följande information ska föras in i *datasystemet för den byggda miljön* 2024:

- Information om byggande
- byggnadstillstånd
  - rivningslov
  - tillstånd för miljöåtgärder
  - beslut om undantag
  - byggnadsordningar

- Information om områdesanvändning
- detaljplaner
  - tomtindelingsplaner
  - generalplaner
  - landskapsplaner
  - byggförbud
  - bygginskränkningar och åtgärdsbegränsningar
  - områden i behov av planering
  - stadsregionplaner

Prenumerera på Ryhti-nyhetsbrevet och få ett infopaketer om digitaliseringen av den byggda miljön cirka varannan månad!
ym.fi/sv/ryhti-projektet

Ta kontakt!

Miljöministeriet
 Avdelningen för den byggda miljön
 Juhana Rautiainen, programchef
 juhana.rautiainen@gov.fi
 tfn 029 525 0075

Minna Perähuhta, konsultativ tjänsteman
 minna.perahuhta@gov.fi
 tfn 029 525 0223

Finlands miljöcentral

Päivi Malmi, projektchef
 paivi.malmi@syke.fi
 tfn 050 375 7114

Ryhti-förändringsstöd / DigiFinland Oy

Satu Reisko, projektchef
 satu.reisko@digifinland.fi
 tfn 046 921 0722